

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY
**SPRÁVA CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI
ŽDÁRSKÉ VRCHY**

Brněnská 39
591 01 Žďár nad Sázavou
tel.: 566 653 111
fax: 566 653 116
e-mail: zdarvrch@nature.cz
www.zdarskevrchy.nature.cz

Ředitelství silnic a dálnic ČR
Správa Jihlava
Kosovská 10a
Jihlava
586 01
DS: zjq4rhz

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ SR/0021/ZV/2013-3 VYŘIZUJE BYSTRICKÝ ŽDÁR NAD SÁZAVOU 22.4.2013

Správa CHKO Žďárské vrchy (dále jen Správa CHKO), jako orgán ochrany přírody příslušný podle ust. § 78 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny v platném znění (dále jen zákon), na základě podnětu ČIŽP Havlíčkův Brod, ze dne 19.3.2012, k přezkoumání rozhodnutí úřadu městyse Krucemburk ze dne 8.11.2012, č.j. 604/12, kterým bylo povoleno kácení 52 ks dřevin (11 ks lip malolistých, 1 ks lípy velkolisté, 5 ks javorů mléčů, 2 ks jilmů vazů, 6 ks jasanů ztepilých, 5 ks javorů klenů, 20 ks bříz bělokorych a 2 ks dubů letních), o průměrech kmenů 28-91 cm, na pozemcích p.č. 1719/1 a 1746/1 v k.ú. Krucemburk, ve zkráceném přezkumném řízení podle § 98 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu v platném znění (dále jen „správní řád“), s účastníkem Ředitelství silnic a dálnic ČR, Na Pankráci 56, Praha 145 05 (IČO: 65993390) – zastoupeným paní Ing. Marií Tesařovou, ředitelkou Správy Jihlava (dále jen ŘSD), vydává toto

ROZHODNUTÍ

Podle § 97 odst. 3 správního řádu, se rozhodnutí úřadu městyse Krucemburk č.j. 604/12 ze dne 8.11.2012

ruší

a věc se vrací orgánu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

ODŮVODNĚNÍ

Dne 15.10.2012 podalo ŘSD žádost úřadu městyse (ÚM) Krucemburk o povolení ke kácení (likvidaci) 52 ks stromů, při silnici I/37, p.č. 1719/1 a 1746/1 v k.ú. Krucemburk. Jako důvod ke kácení bylo uvedeno, že se dřeviny nacházejí v celkovém špatném stavu (dle dendrologického hodnocení se jednalo o dřeviny rizikové). Svým stanovištěm tak představují riziko z pohledu bezpečnosti silničního provozu. Vzhledem k intenzitě dopravy v tomto úseku uvedené silnice, je likvidace těchto dřevin nezbytná. Přílohou žádosti byla inventarizace, fotodokumentace předmětných dřevin a jejich zakreslení do ortofotomapy.

Dne 29.10.2012 oznámil ÚM Krucemburk zahájení řízení.

Dne 31.10.2012 proběhlo za přítomnosti tří pracovníků ÚM Krucemburk místní šetření, z kterého byl pořízen protokol. V protokolu je uvedeno, že komise souhlasí se smýcením z důvodu uvedeného v žádosti.

Dne 8.11.2012 ÚM Krucemburk vydal rozhodnutí, kterým kácení (11 ks lip malolistých, 1 ks lípy velkolisté, 5 ks javorů mléčů, 2 ks jilmů vazů, 6 ks jasanů ztepilých, 5 ks javorů klenů, 20 ks bříz bělokorych a 2 ks dubů letních) povolil. V odůvodnění bylo uvedeno, že správní orgán přezkoumal žádost a shledal ji úplnou. V provedeném správním řízení bylo zjištěno, že dřeviny nejsou významným krajinným prvkem ve smyslu ustanovení § 3 písm b) zákona. Podklady pro rozhodnutí: žádost ze dne 15.10.2012, skutečnosti zjištěné při ústním jednání, ohledání na místě samém.

Na rozhodnutí je vyznačeno nabytí právní moci dne 11.12.2012.

Dne 19.3.2013 obdržela Správa CHKO od ČIŽP Havlíčkův Brod podnět podle ust. § 42 správního řádu, k přezkoumání rozhodnutí ÚM Krucemburk č.j. 604/20125 ze dne 8.11.2012 podle ust. § 94 a násl. správního řádu. Správa CHKO následně zahájila z moci úřední přezkumné řízení, neboť došla k závěru, že lze mít za důvodné, že rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy.

Správa CHKO shledala v postupu ÚM Krucemburk řadu věcných a procesních chyb, které měly vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy.

Jedná se o následující pochybení:

- Byla přijata neúplná žádost, kácení stromořadí je činnost, která může snížit či změnit krajinný ráz ve smyslu § 12 odst. 2 zákona, proto měl prvoinstanční orgán vyzvat žadatele k doplnění žádosti o souhlas příslušného orgánu ochrany přírody k této činnosti

IČ: 62933591
DS: 3hjdyh

Bankovní spojení ČNB Praha 1
číslo účtu: 18228-011/0710

ondrej.bystricky@nature.cz
tel.: 566 653 125

- Ve výroku rozhodnutí i v odůvodnění je chybně uveden účastník řízení, který nemá právní subjektivitu a nemůže proto nabývat či pozbývat práv a brát na sebe povinnosti, a tedy se ani nemůže stát účastníkem řízení (účastníkem je ŘSD ČR, Na Pankráci 56, Praha 145 05, IČO: 65993390)
- Ve výroku rozhodnutí není provedena přesná identifikace účastníka řízení, dle § 68 správního řádu (chybí uvedení sídla právnické osoby)
- Ve výroku rozhodnutí není upřesněno, jaké dřeviny se nacházejí na jakém p.č. (to lze sice poznat ze žádosti, ale v rozhodnutí to chybí)
- Nebyl naplněn požadavek podle § 3 správního řádu, tedy že prvoinstanční orgán nezjistil stav věci o němž nejsou důvodné pochybnosti, resp. nebyly zjištěny všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu
- Vydané rozhodnutí nespĺňuje náležitosti rozhodnutí podle § 68 správního řádu, chybí uvedení důvodů výroku rozhodnutí, správních úvah, kterými se ÚM Krucemburk řídil a zhodnocení podkladů, na základě kterých bylo vydáno rozhodnutí
- Není uložena náhradní výsadba
- Nebylo provedeno vyhodnocení estetického a funkčního významu dřevin
- Poučení o odvolání je nesprávné – jelikož se jedná o území, jež se nachází v CHKO Žďárské vrchy je odvolacím orgánem Správa CHKO Žďárské vrchy
- Nesprávné vyznačení data nabytí právní moci – jelikož poučení o odvolání je nesprávné, v souladu s § 83 odst. 2 správního řádu činí odvolací doba 90 dní ode dne oznámení rozhodnutí

Další pochybení:

- orgán prvního stupně nenařídil ústní jednání ani nevydal usnesení o strpění ohledání na místě - pokud orgán ochrany přírody vyhodnotí, že je potřeba provést místní šetření, je třeba předem informovat účastníky řízení o tomto kroku (účast je jejich právem, nikoliv povinností). Místní šetření může být svoláno jako ústní jednání (dle § 83 zákona v souladu s § 49 odst. 1 správního řádu) či vydáním usnesení o strpění ohledání na místě (§ 54 správního řádu). Protože orgán prvního stupně provedl místní šetření, měl postupovat tak, jak je uvedeno výše. Zároveň tak došlo k dalšímu procesnímu pochybení, neboť účastník řízení byl krácen na svém právu účasti na tomto jednání
- v předmětné věci nebyl řádně veden spis – každá spisová položka musí mít své spisové číslo

Právní a odborný názor Správy CHKO:

Nejzávažnější vadou správního řízení je nerespektování požadavku zákona na vydání povolení ke kácení pouze ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřeviny, úzce spojené s nerespektováním požadavku správního řádu na zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, resp. zjištění všech okolností důležitých pro ochranu veřejného zájmu, v tomto případě zájmu ochrany přírody.

V žádosti je sice uvedeno, že o kácení je žádáno z důvodu, že uvedené dřeviny se nacházejí v krajnici komunikace a představují tak dle zákona o pozemních komunikacích pevnou překážku a vzhledem ke stanovišti a k intenzitě dopravy v tomto úseku, tak představují riziko z pohledu bezpečnosti silničního provozu, z tisku (od ŘSD, od starostů dotčených úřadů, ze zjišťovacího řízení Krajského úřadu Kraje Vysočina z roku 2008 apod.) je však známo, že předmětná komunikace se má opravovat (měnit povrch). Tato informace je důležitá z hlediska ochrany veřejného zájmu, mimojiné proto, že je podstatným argumentem pro uložení náhradní výsadby (NV) – v § 9 odst. 1 zákona se sice uvádí, že OOP může (nikoliv musí) uložit NV, ale v § 9 odst. 3 se dále uvádí, že ten, kdo kácí dřeviny z důvodu výstavby (a oprava silnice se dá považovat za výstavbu) a není mu uložena NV, je povinen zaplatit odvod do rozpočtu obce. Protože však chybí právní úprava stanovící výši odvodů a podmínky jejich ukládání, jak předpokládá § 9 odst. 3 zákona, a tedy povinnost platit odvody nelze nijak vynucovat, a *contrario* lze dojít k závěru, že orgán prvního stupně měl žadateli uložit přiměřenou NV ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin.

Otázku náhradní výsadby v obecné rovině řeší také zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí. Pokácením dřevin rostoucích mimo les vzniká dle tohoto zákona v krajíně ekologická újma. Ta je definovaná jako „ztráta nebo oslabení přirozených funkcí ekosystémů, vznikajících poškozením nebo narušením vnitřních vazeb a procesů v důsledku lidské činnosti“. Náprava ekologické újmy může spočívat buď v tzv. náhradním plnění (tím je právě náhradní výsadba dle § 9 odst. 2 zákona) nebo ve finanční kompenzaci (§ 27 zákona o životním prostředí). Druhá možnost - finanční kompenzace (odvod dle § 9 odst. 3 zákona) - ovšem vyžaduje speciální zákonnou úpravu, která však dosud neexistuje. Proto v současné době nelze ukládat odvody za kácení, ale pouze náhradní výsadbu.

Přílohou žádosti je inventarizace předmětných dřevin. V této inventarizaci je u většiny dřevin konstatován výrazně zhoršený zdravotní stav (většinou s významnějším narušením statiky – riziko pádu větví nebo s rizikem pádu kosterních větví či částí koruny nebo havarijní stav s rozpadající se korunou). U všech (31 ks) dřevin na p.č. 1719/1 v k.ú. Krucemburk (úsek silnice Vojnův Městec-Krucemburk) je uvedeno, že byl poškozen kořenový systém těchto dřevin při opravě vozovky na začátku roku 2009. Správce komunikace však na toto protiprávní jednání neupozornil ani Správu CHKO ani ČiŽP a vlastníku komunikace tak vznikla majetková újma (lze se tak domnívat, že správci komunikace takovému poškozování dřevin při opravě vozovky přinejmenším nevědí). ÚM Krucemburk povolil kácení všech dřevin aniž by provedl vyhodnocení funkčního a estetického významu a rozvedl úvahy, jimiž se při tomto rozhodování řídil (především zhodnocení významu dřevin na jedné straně a závažnosti důvodů k pokácení na straně druhé). Správní orgán v odůvodnění rozhodnutí pouze konstatoval, že dřevina není významným krajinným prvkem, a přeneseně konstatoval, že se jedná o dřeviny rizikové, které svým stanovištěm ohrožují bezpečnost silničního provozu.

Správa CHKO uznává, že při výrazně zhoršeném zdravotním stavu nelze v některých případech konat jinak, než dřeviny pokácet (při nemožnosti smysluplné redukce), avšak u některých dřevin lze náležitým ošetřením docílit dobré provozní bezpečnosti.

To, že dřeviny svým stanovištěm představují riziko z pohledu bezpečnosti silničního provozu je úvaha přinejmenším jednostranná – silniční provoz stejně tak ohrožuje bezpečnost dřevin (jak je názorně demonstrováno u dřevin na p.č. 1719/1). Je třeba vzít v úvahu, že většinu své existence nebyly předmětné dřeviny překážkou silničního provozu a neohrožovaly bezpečnost silničního provozu – to je otázka několika posledních desetiletí v souvislosti s rozvojem silniční dopravy a trendů s tím spojených (intenzifikace, zrychlení, větší dopravní prostředky, rozšiřování komunikací....→požadavek na širší bezpečnostní zóny). Z pohledu silničního zákona je pak na takovéto dřeviny pohlíženo jako na pevnou překážku v komunikaci. Toto ustanovení zákona však je mnohem mladší než předmětné dřeviny a s ohledem na právní nepřipustnost retroaktivity nelze automaticky přistupovat k tomu, že takovéto dřeviny je potřeba odstraňovat, ale je nutné důkladně zhodnotit všechny klady a zápor – podnět Policie ČR a návrh silničního úřadu nemusí být bezpodmínečně reflektován, protože rozhodnutí je na ÚM Krucemburk.

Mezi okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu (zájmu ochrany přírody), které je nutno brát v úvahu při rozhodování v tomto případě patří bezesporu i to, že zhoršený zdravotní stav dřevin je způsoben mimojiné i nepříliš častou či chybnou péčí o předmětné dřeviny nebo protiprávním jednáním, jež správce komunikace akceptoval a neohlásil.

ÚM Krucemburk ve svém rozhodnutí uvádí, že dřeviny nejsou významným krajinným prvkem (ve smyslu § 3 odst. 1 písm b) zákona), což je pravda. Takováto alej je však významným krajinným prvkem. V této souvislosti je nutné podotknout, že i když ÚM Krucemburk rozhoduje jen v rámci své územní působnosti, tak při rozhodování musí vzít v úvahu širší kontext situace, jež je ze žádosti (resp. z jejich příloh a z druhé žádosti) zcela zřejmý. Zde je tedy nutno hodnotit zvláště tu část rozhodnutí, jež se týká p.č. 1746/1 (alej mezi Ždírcem nad Doubravou a Krucemburkem, která byla vykácena kompletně) a část rozhodnutí, jež se týká p.č. 1719/1 (alej mezi Krucemburkem a Vojnovým Městcem, jež zůstala částečně zachována).

Z faktu, že alej Ždírec-Krucemburk byla významným krajinným prvkem, jež se nacházel na území CHKO Žďárské vrchy (dle zřizovacího výnosu je posláním této CHKO ochrana krajiny, jejího vzhledu a jejích typických znaků, aby tyto hodnoty vytvářely vyvážené životní prostředí...a dále je povinností všech orgánů a organizací, které na území CHKO působí, dbát posláni oblastí), přímo vyplývá i další pochybení, a to, že rozhodnutí o kácení dřevin bylo vydáno bez souhlasu Správy CHKO k činnosti, která by mohla snížit nebo změnit krajinný ráz území (ve smyslu § 12 odst. 1 a 2 zákona). Tento správní postup vyplývá i z metodické instrukce MŽP č. 4/2008, kde se uvádí, že „stromořadí jsou významným krajinným prvkem přispívajícím k malebnému a harmonickému obrazu české krajiny. Jejich likvidace vede k zásadní změně krajinného rázu a znamená zpochybnění úsilí řady generací při tvorbě a ochraně uvedených hodnot. Vykácením dřevin, které jsou součástí silničního stromořadí, by mohlo dojít ke snížení estetické a přírodní hodnoty krajinného rázu. K činnosti tohoto charakteru je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody příslušného z hlediska ochrany krajinného rázu“.

Ovšem i u aleje Krucemburk-Vojnův Městec mělo být z principu předběžné opatrnosti vyžadováno závazné stanovisko Správy CHKO k činnosti, která by mohla snížit nebo změnit krajinný ráz území, protože v zákoně se uvádí, že toto stanovisko se vyžaduje u činnosti, která by mohla snížit nebo změnit krajinný ráz.

Dalším pochybením při zjišťování okolností důležitých pro ochranu veřejného zájmu je fakt, že u takto rozsáhlého záměru kácení nebyl vyžadován odborný zoologický posudek. Především s ohledem na zhoršený zdravotní stav dřevin lze předpokládat přítomnost dutinových a xylofágních organismů, jež jsou obecně vzácné a nelze vyloučit, že mohly být zničeny biotopy zvláště chráněných druhů organismů. Při takto rozsáhlém kácení stromů s předpokladem jejich osídlení řadou organismů je nezbytností, aby kácení bylo provedeno v období, kdy nedojde k poškození zvláště chráněných druhů a dalších organismů (obvykle období vegetačního klidu).

Správou CHKO (přezkumným orgánem) bylo shledáno, že správní postup ÚM Krucemburk neproběhl v souladu s právními předpisy, přezkumný orgán napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil ÚM Krucemburk k novému projednání a rozhodnutí.

Vzhledem k tomu, že v přezkumném řízení je správní orgán povinen šetřit práva nabytá v dobré víře (v souladu s § 94 odst. 5 správního řádu), a že rozhodnutí bylo již vykonané a stromy pokáceny, je náprava některých vytknutých chyb bezpředmětná (stanovisko Správy CHKO k činnosti, jež by mohla snížit či změnit krajinný ráz, odborný zoologický posudek, omezení, aby kácení proběhlo v době vegetačního klidu apod.). Správa CHKO však považuje za důležité, aby orgán prvního stupně uložil žadateli přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy ve smyslu § 9 odst. 1 zákona, s maximální možnou zákonnou délkou následné péče. Minimální náhradní výsadbu za pokácené dřeviny lze vypočítat podle internetové kalkulačky (<http://ocenovanidrevin.nature.cz/>), vzhledem k velikosti, charakteru a důvodu kácení a vzhledem ke zvážení ostatních okolností doporučuje Správa CHKO tyto minimální počty navýšit. Bylo by vhodné, aby dřeviny byly vysazeny v blízkosti předmětné komunikace aby tento významný krajinný prvek byl obnoven (v části Ždírec-Krucemburk) či doplněn (v části Krucemburk - Vojnův Městec). S ohledem na zkušenosti s rekonstrukcí vozovek by bylo vhodné, aby výsadba byla provedena až po předmětné rekonstrukci.

Orgán prvního stupně je v souladu s § 97 odst. 3 správního řádu, právním názorem Správy CHKO vázán.

ÚM Krucemburk v rámci nového řízení oznámí účastníkům řízení pokračování řízení, pokud bude třeba (z důvodu uložení náhradní výsadby) nařídí nové ústní jednání s min. 15-ti denní lhůtou před konáním

ústního jednání (a pořídí z něj protokol), před vydáním rozhodnutí ve věci dá účastníkům řízení možnost seznámit se s podklady rozhodnutí a dá jim přiměřenou lhůtu na vyjádření se k podkladům. V novém rozhodnutí se prvoinstanční správní orgán vypořádá s případnými návrhy a námitkami účastníků, znovu vyhodnotí závažnost důvodů uvedených v žádosti a také ekologickou, estetickou, případně jinou funkci předmětných dřevin a okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu, uvede jakými správními úvahami se řídil a na základě takto zjištěných skutečností ve věci nově rozhodne. U uložené náhradní výsadby bude výsadba i následná péče podrobně specifikována. V rozhodnutí budou odstraněny vytknuté chyby (viz. výše).

POUČENÍ O ODVOLÁNÍ

Proti tomuto rozhodnutí se lze podle § 81 odst. 1 správního řádu odvolat do patnácti dnů ode dne jeho doručení k Ministerstvu životního prostředí, a to podáním učiněným u Správy CHKO Žďárské vrchy, Brněnská 39, Žďár nad Sázavou 591 01. V případě, že písemnost bude uložena u provozovatele poštovních služeb, lhůta pro podání odvolání se počítá ode dne převzetí rozhodnutí, nejpozději však od desátého dne ode dne jejího uložení. Podané odvolání má odkladný účinek.

Ing. Václav Hlaváč
vedoucí Správy

Doručí se (po nabytí právní moci) + spis:

ÚM Krucemburk, Nám. Jana Zrzavého 13, Krucemburk 582 66, DS: 4swbdbk

Na vědomí:

ČIŽP Havlíčkův Brod, Bělohradská 3304, Havlíčkův Brod 580 01, DS: htkdzar